

PROGRESUL

Abonamentul:

pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae social-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Vinerea mare

de
Gheorghe Jianu.

Se va părea lucru ciudat a trata într-o revistă lumească, un subiect scos din cușul celor sfinte. Mobilul e a se căuta în țința acestei publicațiuni, care a înaintevestit cititorilor, că se va strădui a întări și „adevărata” religiozitate în popor.

Încă decînd eram cîntăreț de strană, am băgat de seamă, că lumea asistînd la slujba dumnezească, la anumite momente, bătrîniî ingenuchează, chiar și orășencele, cari citesc din ciasloave scumpe, tot în neștire își pleacă și ele capul . . . La sfîrșit sărută mîna preotului, cînd primesc natura, și — pleacă, cu singura mîngăere în suflet, că — au fost la biserică . . . Atîta-î tot profitul! Și ca o dovadă puternică, că scopul adevărat al bisericii — de a lumina credincioșii — e înlocuit printr'un mehanism gol, întreb cititorii noștri, pe toți dearîndul, ear ei să întrebe pe vecinii lor: *Ce sărbătoare e Vinerea mare? Pentruce merg oamenii în această zi la biserică, în sfîrșit cu ce folos se întorc dela liturghie?* Și dacă nu va ști nimeni să răspundă, să știți bine, că înzădar se va lua îndeșărt amestecul în cele sfinte a unui „lumean nepriceput” . . .

Se știe, că și taina botezului, cînd e

neapărat de lipsă, ca să nu rămînă copilul nebotezat, o poate sevîrși și un — nepreot. Astfel și însemnatarea sărbătorii *Vinerea mare*, socotesc că nu-î păcat a fi arătată prin neduhovnicul scrietor al acestor rînduri.

Am citit în Cazanie, că pe vremea frămîntărilor creștinești, e demult deatunci, în satul *Epivat*, aproape de cetatea Callicrației în Serbia, s'a născut o fată frumoasă și de părinți bunî, Parascheva, care de mică și-a fost părăsit părinții, și cînd a ajuns fată mare, căzuse în valurile lumii acesteia ispititoare. A avut însă tîria sufletească de a se smulge din „turbarea gîndurilor lumești” și din pocăința și-a omorît trupul în pustie cu post și cu rugăciuni.

În pribegia ei chinuitoare a fost ajuns și la Țarigrad, unde a încunjurat cu osîrdie locașurile sfinte, ear cînd și-a simțit sfîrșitul zilelor, s'a întors să moară în țara ei, în Callicrația. Dumnezeu cel viu i-a preamărit moaștele ei cu minuni. Mulți bolnavi și îndrăciți, atingîndu-se de racla moaștelor ei, au dobîndit tămăduire.

Pentru neasămuita virtute și îndreptare a vieții sale pamîntești, Parascheva, cum era datina pe atunci, a fost și ea așezată în ceata sfinților.

Din Constantinopol Măria sa Voevodul Vasile i-a adus moaștele și în Moldova, la Iași, așezîndu-le în Mănăstirea trei Ierarhi.

Astfel a fost introdusă și la Români pomenirea *îndreptării femeii*, pilduită prin pocăința plină de jertfă a Cuvioasei Parascheva, numită în graiul poporului nostru *Vinerea mare*.

În părțile noastre, fiind vecini cu Sirbii, în Albia Carașului, multă lume ține și praznic, cu mîncări și beuturi, în ziua Paraschevei. Datina asta nu-î cunoscută la toți Români. Bunăoară în Ardeal, unde nu se știe de praznic (patronul casei), Vinerea mare o cunosc numai ciobanii, cari la acest roc își coboară vitele dela munte.

La biserică nici o pomenire despre Cuvioasa Maica Parascheva cea nouă, „singurul amanet de sfințenie a unui trup proslăvit, ce au ramas țării moldovenești” de prin veacul al 16. Tot astfel nu se știe în Ardeal nici despre sărbătoarea *Constantin și Elena*. Ce se poate conchide din faptul, că ce-î într'un loc sfînt, într'alt loc rămîne nebagat în seamă? . . . Și deosebiri d'astea am putea releva mai multe.

Așadar mîne, Duminecă, la Vinerea mare, să știm pentruce mergem la biserică. Să nu mergem numai mînați dinapoi de puterea datinei oarbe, ieșind din biserică tot atît de răi, și numai cu impresia, că cutare cîntăreț cîntă „mai sus”, ori că preotul cîntă (?) frumos evanghelia; ci în biserică, gîndindu-ne la suferințele Paraschevei, să căutăm a ne înfrîna și noi poftelile năvalnice, primind prin

Foiță originală.

Evoluția și creațiunea

de
Dr. M. Vladimirescu.

Paleontologia arată, că în veacurile apuse au existat mult mai puține soiuri de animale și de plante. Din aceste soiuri puține s'au dezvoltat cu vremea în lumea animalelor și a plantelor milioanele de variațiuni. Dar tot paleontologia și biogonia (învățătura despre plămuirea vieții) arată, că tranziția, dezvoltarea, se poate pretutindenea constata.

Nicăiri vr'o săritură, vr'un loc gol; pretutindenî dezvoltare dintr'una într'alta: evoluție!

Dezvoltare, evoluție în mic; dezvoltare, evoluție în mare; dezvoltare, evoluție pretutindenea și în toate. Pretutindenî și în toate legătură strînsă și dezvoltare gradată!

Orce părete ce ar despărți pe om de către lumea animalică, s'a dărîmat; orce deosebire de felul acesta s'a dovedit a fi o rătăcire, o superficialitate. Dar între lumea animalică și între lumea vegetală încă a dispărut păretele despărțitor! Sint ființe, cari aparțin amînduor împărății. A

trage granița între lumea animalică și între lumea vegetală e absolut cu neputință. Însfîrșit aici ar trebui să ne oprim! Urmează o săritură, o golătate, ce se pare, că ne-ar opri în loc propășirea. Am ajuns la hotarul ființelor viețuitoare și al celor fără viață, la granița ființelor organice și anorganice. Aici, orcit de grandioasă, frumoasă și logică, teoria evoluțiunii par'că se oprește în loc. Ar fi deajuns o singură problemă nerezolvibilă, care să restorne întregă teoria!

Eată-ne ajunsî la țermurul de mare însemnătate. Păncum am propășit frumusețea cu teoria evoluțiunii. Dar aici ne-am împedecat, căci pîn' aici încă n'am reușit a descoperi copcia între lumea „organică” și anorganică, între ființele viețuitoare și între cele fără de viață. Par'că s'ar fi rupt în două tranziția. Și totuși și aici nu-î decît o simplă rătăcire, o superficialitate. Ființe „viețuitoare” și „neviețuitoare”; lume „organică” și „anorganică”! Rezolvirea grea a acestei probleme se învîrte pe lîngă întrebarea: „Ce-î viața?”

Ce-î viața?

La întrebarea aceasta nu se poate răspunde atît de ușor, cum ni-se pare la primul moment. Cînd e vorba de viață, la moment fiecare se gîndește la împrejurimea sa „fără viață”, la materiî și la animalele și plantele „viețuitoare”. Dar dacă

cercetăm mai deaproape diferențele, cu atît dăm peste greutate și mai marî, cu cît avem mai întinse cunoștințe despre viață și despre fenomenele vieții, deoarece și ființele, ce le socotim a fi „fără viață”, arată multe iviri ca ale vieții. Astfel din nou ni-se impune involuntar întrebarea: unde-î hotarul? Care-î însfîrșit semnul cel mai pregnant, manifestarea cea mai evidentă a vieții?! Să cercetăm pînă la fine fenomenele și deosebiri! Sufletul, nu poate fi; căci abstrăgînd dela diferitele interpretări, diametral opuse (biologice și metafizice); suflet are a li-se atribui, ori a li-se tăgădui deopotrivă — și oamenilor și animalelor! Sufletul nu este altceva, decît o înaltă și foarte complicată funcție a structurii corpului. Așa zice biologia. Metafizica și religiunea atribuesc suflet numai omului, și cel mult unor animale mai marî. După aceste învățături rămîn dar eschise din concepția vieții cele mai multe animale și toate plantele. Și cine poate zice, că animalele și plantele sint „fără viață”?!
Tot astfel stăm și cu mișcarea. Sint animale, cari nu se mișcă, pecînd senzibilitatea unei plante, ce se zice „Mimosa”, e uimitoare (mai ales *Mimosa pudica*).

Între manifestările vieții mai rămîne nutrirea și sporirea.

slujba dumnezească mîngăerea și curățirea sufletului, împovărat de păcatele vremilor.

Cine nu cunoaște însemnătatea serbătorilor, merge la biserică înzadar; nu-și poate înălța sufletul către cele cerești, deci nu profită nimic, ear biserica nu-și cunoaște țelul.

Singură catapetasma aurită a bisericii și irmoasele trăgănite — nu promovează binele.

Limba maicii.

Toată avuția și toată mărirea muritorilor, cum știm, este dată de înțelepciunea Atotputernicului Dumnezeu. El a intrupat în om cele sufletești și a dat gândirii omului puțința, ca prin ceva sunător, prin grai, să poată spune ce dorește. Între milioanele de vietăți, zămislite pe pămînt, numai omul are puțința, ca prin „limbă“ să-și poată arăta doririle și simțemintele inimii.

Limba, această avuție nemăsurată a fapturilor înțelepte, această măiestrie a gândului, o iubește fiecare în măsura cum o pricepe și cum știe să o frămînte spre a putea cunoaște și exprima bunătățile pămîntului.

Și din ce omul vorbește mai bine, din ce află, că gândurile inimii sale și-le poate spune mai frumos și mai curat, din aceia se naște în el dorul și dragostea pentru limba sa maternă. Deciteori nu vedem mama, cînd își strînge pruncul la pept, cum gândul ei se frămîntă și limba ei caută să afle cuvinte cît mai plăcute și afunde, dulci și duioase, prin care să-și arate focul dragostei de mamă.

Și dacă aceasta să repetează zilnic, dacă copilul învață în fiecare zi cîte un cuvînt dulce, cu învățarea vorbelor — crește în el și dragostea limbii.

Eată cum devine plăcută „dulce și frumoasă limba ce-o vorbim“, ear celce o vorbește și o cîntă, devine robul ei.

Cîte popoare în lume au murit pentru limba lor! Au învățat-o, au apărut-o, ca pe o avere prețioasă; au apărut-o încontra vijuliilor, și la urmă gata au fost ca să și moară pentru apărarea ei, ca să nu o peardă, ci să le rămînă întreagă și nestirbită.

Fostau și popoare, care și-au pierdut limba și împreună cu limba și-au pierdut și cîntecile, veselile, datinile și credințele; și la urmă s'au pierdut și ele în volbura vremii.

Ființele „organice“, pentru susținerea vieții, primesc în corpul lor materie, ceiace se numește nutrire; prin aceasta cresc și își susțin viața. Materiile vechi, folosite, se duc, altele noi vin în loc. Această schimbare a materiei formează baza lor de existență. Dar oare nu vedem și în lumea „anorganică“ asemenea schimbare a materiei; primindu-se materie nouă; despărțindu-se materia folosită: astfel susținându-se și mărindu-se existența diferitelor ființe „anorganice“? Sarea comună se așează în cristaluri pe o sfoară atîrnată; prin materiile noi, ce le primește, se mărește, se nutrește. În procesul chimic și mai mult iese la iveală această schimbare a materiei. În fiecare clipă oarecînd ființa animalică, fiecare plantă primește în sine corpuri „anorganice“, ce se prefac apoi în „organice“, cum se întîmplă și la oameni. Dacă lumea animalică și cea vegetală ar fi absolut despărțite, n'ar fi cu puțință o asemenea preschimbare. Viața ființelor organice încă nu-i altceva, decît un proces chimic!

Însfîrșit sporirea! În ce stă sporirea? Din corpul mamelor se desprind părți organice, ce în cursul dezvoltării ajung de sine stătătoare. Așa se sporesc multe animale, toate animalele și — toate plantele! Cum am văzut, și omul se dezvoltă dintr'un singur ovulum, ș'nume așa

lor, stingîndu-li-se și numele de pe fața pămîntului!

Fericite au fost totdeauna popoarele, care și-au putut păstra și apăra limba lor maternă.

Și-au păstrat-o prin aceia, că în toate locurile, în toată vremea, s'au folosit de ea cu dragoste și cu căldură; au fost mîndri, că o pot vorbi; în cîntece, în datini au premarit-o, și mai presus de toate în rugăciuni au rostit-o zilnic, învățînd și copiii, să o rostiască cu mîndrie și cu evlavie, aflînd în ea bucurie, mîngăere și îndestulare.

Și dacă cineva a cutezat să se atingă de ea, să o pîngăiască, să-o schimonosiască, gata au fost a lupta ca să nu lase pete în razele ei strălucitoare. Și dacă s'au strecurat în ea neghină, luptatu-s'au până la sînge, ca să o lămuriască, să o curețe și să păstreze dulce și curată, ca să răsune cîmpiile și văile de frumuseța ei, și toată suflarea poporului să preamăriască pe Dumnezeu numai și numai în graiul și în limba sa!

La păstrarea, purificarea și cimentarea graiului nostru, chemați sînt cărturarii poporului, ca prin foii și felurite scrieri alese, să culeagă și să adune gândurile mari omenești, trezînd în popor dragoste către graiul dulce românesc. Să îndemne poporul ca să cunoască însemnătatea și prețul cel mare al limbii românești; să-i arate calea cum să o cultive și să păstreze, ca astfel cu evlavie și cu smerenie închinîndu-se înaintea ei, să se ridice în rîndul popoarelor mari și înțelepte din lume.

Eată cum înțeleg eu rostul srierilor enciclopedice, culturale, și în acest zbor al lor, îmi plec smerit capul și salut cu bucurie orice pornire sănătoasă, lipsită de orice patimă omenească, cum e și „Progresul“ nostru, care în programul său cuminte, a anunțat și cultivarea limbii românești.

preot Aurel Iana.

IGIENĂ.

— Pămîntul, Atmosfera —

de

Dr. Gheorghe Crăniceanu.

Plantarea sau împădurirea unor localități le însănătoșează împreună cu atmosfera lor și întregine izvoare bune. Pădurile țin umezeală și

că în ovulum anumite părți ajung de sine stătătoare și prin despărțire se formează alte plazme noi, din care se ridică stogul plazmelor: corpul.

Unde este dar hotarul aici? Niciunde! Hotar nu există; e numai fictiv, e o răfăcîre, o superficialitate! (Va urma)

Serisoare către Iliă Căprariu.

Dragă Iliă!

Baș îț mulțămesc, că ț-ai adus amince și dă minie, cînd trămeșăși sănătate lu ginieri-mio în numărul dă săptămîna trecută a „Progresului“ nostru, care cu drag îl cicesc și io *din fir în păr*, și-m pare binie c'o să măi dai și cătră noi barem la Vinieria-mare, cînd prăznuiește mai tot aretu nostru.

Nu fi năcăjît dă cie ț'o scris nepotu-to dăla Săbeș; dacă nu s'or făcut prunie prin aretu nostru, toi o fi cita mied dă băut, niscar căponi fripți și cita carne dă purciel; ai cu cie să ce gostășei!

Barem dacă nu-i răchie, or fi oamenii mai cuminec, și nu s'or mai pietrecie d'a spartu capicilor, stropind praznicu cu sîngie dă om și băgînd frică și spaimă în gloace, ca n'tr'alți ani. Barem li-o cîcni *sîmtu* măi binie la toț.

moderează extremele de temperatură, și produc o vegetațiune puternică, reținînd și apele de a se scurge prea repede, prin ceiace se împedecă inundațiunile, ce aduc cu sine o mulțime de boale. Plantațiunile sînt necesare mai cu seamă pe cîmpiile nisipoase și mlăștinoase. Ministerul Domeniilor decisese plantarea cu vii a cîmpiilor de pe lîngă Dunăre.

În Germania se protestează chiar și încontra arderei torfului, a moorului, a aceluși teren umed băltoș, care chiar și în timpuri de secetă dă prea puțin fin.

S'a încercat măi de multeori impopulara cîmpiilor cu locuitori dela munte, dar n'a prea reușit, căci Românul prea ține la ce a apucat din moși-strămoși, și la petecul de pămînt unde s'a născut. Contrarul de la ținuta Românului, este a Evreului, căci emigrează și se aclimatizează în orice parte a lumii, ceiace e mai ușor pentru dînsul decît pentru alte neamuri, căci trăește în orașe, ferit de extremitățile temperaturii și de orice intemperii.

Atmosfera ce împresoară pămîntul nostru până la o înălțime de 80 de km., este compusă din aer și gazuri, ca acidul carbonic, vapori de apă etc., și mai poate conține praf organic și neorganic, microbi și alte materii priitoare sau nepritoare sănătății. Meteorologia se ocupă cu schimbările aerului ca: variațiunea bruscă și estremă a temperaturii, umiditate, ploae, senin, nour, vînt și electricitate; toate acestea, studiate în anumite regiuni, alcătuiesc clima acestei regiuni sau localități. Concepțiunea de climă era în vechime mai largă, cuprinzînd și solul și apele.

În zilele de azi măi mult datele meteorologice relativ la temperatură preocupă pe igienisti, deoarece extremele mari ale acesteia dau de obicei naștere la cele mai multe boale.

Se atribue atmosferei din climatul nostru oarecare înriurire nesănătoasă asupra organismului omenesc, fie din cauza lipsei de păduri, măi cu seamă în părțile mlăștinoase și expuse vînturilor, fie din cauza nopților reci în timpul verii, sau din umezeala primăverii, prin ceiace se naște: friguri, pleuresii, receli, catar, reumatism, sau chiar epidemii. După grade vedem frig notat sub zero până la 25-30°, ba în 1893 chiar de 35,6°, ear căldură pără la 37° și chiar 40° peste zero, adevă avem frig aproape polar și călduri tropicale. Toamna e anotimpul cel mai frumos, zile de ploae are pe an de exemplu: România 74, Germania 141, Franța 152 și Anglia 172. La munte sînt măi multe vijelii, ear vîntul de mare izbindu-se de cel de pe uscat, face o trecere adeseori repede dela căldură la frig. Vînturile dinspre mare spre uscat sînt măi frecvente decît invers. Schimbările mari de climă întrec pe ale altor țări cu o lățime ca a noastră de 43-49° de nord și lungime 20-27° de Est.

Vînturile se pot împărți în localnice și cardinale. Adevăratul Siroco, ce suflă foarte tare, primăvara și toamna cîte 36-40 ore, ear măi încet cîte 2-3 săptămîni, are înriurire vătămătoare și asupra vieții animalice și a celei vegetale. Țara noastră fiind lipsită de adăpost spre Nord:

Dar și pîn' atunci cerog, să-m scrii: istănă că pr'acolo prînd oamenii automobilu la plug în loc dă boi? Cie bigiganiă-i automobilu ăla? Tot audzim dă iel; ba unii dzic, că l'or și vădzut. — Măi audzim, că s'o aflat și un fel dă liac, dă-i dzic niemți „lisoform“, care ci'ar fi bun dă mulce răliă; or dă ci-o fi bun și ăsta? — Tu trăbuie să șci, că imbli multă lumie!

Să nie vigîm sănatoș la Mirmocia la praznic!

Cîcacia Sîmu

O vorbă lu cizu meu Iliă Bogdan.

Cizu meu Iliă Bogdan, care săge în București — să vege că o zălicit dămunt dă prăla noi. Iel s'o zăuitat dă gealurilie noastră, unge pasc oile așa dă cu drag, și unge curgîte apa din izvorurile plinte dă liac. Iel ăi năcăjît, că cică io scriu la ortășii miei pră paurie. Dar cum drac să scriu —, că doar prăntu jicinienți n'o să scriu niemțășce — fără scriu ca prăla noi.

Cizu meu nu șcie că io am făcut tarie mulți pauri să șicească . . . că la mulți li-o fost șod dă pățaniile miei . . . și mulți pauri cari măi năince niși nu luau foaca în mină . . . sim-

Crivățul, viscolul cu zăpadă, cotopește oameni și întregi turme de oi. Dar și la munte sînt furtuni, mai cu seamă prin văgăuni, cari adeseori sînt mai izbitoare și decît cele dela cîmp.

Între vîntul de Nord și cel de Sud, este la noi o luptă puternică. Prin curentele de prin văile munților se mai curăță aerul acelor văi și originea acestor vînturi dela munte se poate explica astfel, că la munte fiind solul mai rece, este și aerul deasupra lui mai rece și mai greu de a se lasă în vale, mai cu seamă noaptea. Minimele barometrice cauzează furtuni, ear starea enorm de urcată a barometrului poate avea ca urmare aprinderi de plămîni. Vînturile reci și uscate pot pricinui „receli”. La noi se știe povestea țiganului, că el nu se teme atîta de frigul mare, cît se teme de „fratele vîntu”. Vîntul mai poate fi stricacios prin praf și materiile necurate ce le poate aduce cu sine.

Ploii avem în comparațiune cu alte țări, puține. Ele sînt mai torențiale la munte, unde și ruperi de nourî se observă mai des, și pot strica prin inundări și formare de bălți, cari după un oarecare timp pot da naștere la diferite boale. Se știe că pentru unii, d. e. dentru reumatici, ploaia este ca un fel de barometru, apoi se mai ivesc din cauza ei neoralgii, dureri de dinți, guturae etc.

Afară de umezeală, mai este și frigul care supără foarte mult pe reumatici, și el mai cauzează și bronșite, pleuresii, degerături etc. Căldura mare provocă insolatiune (ceiace nu e „soare sec” cum crede dicționarul Șăineanu), congestiuni pulmonare și cerebrale, boale de ficat, diaree, și alte boale de felul acesta. Roșata la pelagrosi se ivește deodată cu soarele cald al primăverii. Frigul și căldura mai are înrîurire însemnată și asupra îmbolnăvirii și morții, cel dintîi asupra celor bătrîni, și cea dea doaua asupra pruncilor mici.

Despre ofticoși există și în popor credința, că timpul aspru de toamnă sau și de primăvară îi seceră.

Economie.

— Despre creșterea vitelor —

de
veterinar Eugen Bihari.

O parte însemnată a bogăției în țeara noastră o formează animalele de prăsilă. În acest capital viu residă viitorul micilor gospodari. Deci ca să nu ni-se știrbiască, ci să ne putem întregi din ce în ce mai mult această avere, trebuie să lucrăm cu înțelepciune și cu multă sîrguință, aducîndu-ne mereu aminte, că de aici ne atîrnă viitorul și fericirea familiilor.

Înainte de a tăinu cu iubii cititorii ai „Progresului” nostru asupra creșterii vitelor, trebuie să învederăm unele lucruri, fără de cari nu ne putem închipui adevărații crescători de vite.

băta număce curiau după Poporu român (că mai naince acolo scriam) — ca cum alergau oamenii la prilaz, cînd io băciam toba acasă — numa să mai audă dă minie, dă liliă Căprariu și dă ortășii miei. Măi cizule! Io multă lumie am umblat și am izăflat — că noi Români toți vorbim românește, numa vedzbinie în totlocu după alt răslog.

Am fost io și prin Argial — și ș'acolo m'or întălies frații miei, numa printruaia dăpră vorbă, m'or cunoscut că mis Român d'ăi dăla noi — ș'am fost dzău tarie fălos pră vița noastră. M'am sucit mustața dă bucuriă. Unge ai măi audzit, că o să vină vriemea cînd toți să vorbim într'un răslog? Mă' . . . totnatu vorbieșce cum l'o 'nvățat mumă-sa . . . Printruiaia să nu ce minii, că-ț spun verge în față . . . că dacă nu-ț măi plașește limba dă prăla noi, io dă dragu tău, baș nu tac.

Iaca să vegiă că iești din părțile noastre . . . dar ești da pră vriemurile, cînd printru „intelegent” — o cum drac ai dzic la vorba asta pră româneșce . . . ă . . . ă . . . printru niemți . . . trebuia altă limbă măi faină . . . datunșia, ortășe, s'o schimbat lumia. Ai îmbrăcați în țoalie niemțășci vorbieșce acruma și cu noi . . . și vorbieșce așa ca și noi . . .

Să vegie că și tu ai pățit-o ca un fișior dăla noi. O fost săracu la cătanie la Săbeș vro opt

Sint gospodari — agronomi, cari simpluminte țin animale, le hrănesc și îngrijesc, pentru a avea oarecare folos dela ele. Aceștia nu sint crescători, ci așa numiți *ținători de vite*.

Sint însă și gospodari, cari țin vite, le hrănesc, le împărechează și le cresc după toată rînduiala. Aceștia sint așa numiți *crescători de vite*.

Așadar nu se poate numi crescător de cai căraușul, care își cumpără cai dela altul, nu și-i crește el singur; nu e crescător de vite, cine își cumpără în țîrg vacile de muls; nici negustorul, care îngrașă porci, ori bunăoară cîrnătarul, care cumpără în piață porci îngrășați de tăiat, ori de previndut cu dobîndă. Dar toți aceștia pot fi crescători atunci, cînd înarmați cu cunoștințele trebuitoare, își iau înainte scopul de a crește vitele în regulă, alegîndu-și animale bune de prăsilă, împărechîndu-le și îngrijindu-le cum se cuvine, scoțînd afară din grajd pe cele nepotrivite, ce nu corespund scopului.

Vedem dar, că crescătorul de vite trebuie să aibe înainte ochilor scopul de a crește, nu numai de a ține vitele pe lîngă casă. Eată în-cătro trebuie să porniască și agronomii noștri din Valea Cărașului! Aici zace îmbogățirea treptată a gospodarului. Să caute dar bine împrejurările în cari își ținutește acest scop. Au trecut vremurile, cînd omul numai de zburdat a ținut și înmulțit animalele de casă. Viața e scumpă. Astăzi și cel care ține paseri canarice, cai sau cîni de paradă, vrea să aibe dobînda dela ele; necum cel ce se trudește cu creșterea animalelor foloșitoare. Însfîșit zace în firea omului a se strădui să aibe din ce în ce tot mai mult.

În afară de folosul său propriu, profitul crescătorilor de vite se estinde și asupra folosului comun al altora. Modul de creștere rațională al vitelor, dela un gospodar bun îl învață repede și alți vecini. Eată că profită și obștea. Ear conștiința odihnitoare a omului bun, care arată și altora ce știe el, e de mare preț. Cît de bine îi priește omului facerea de bine!

Fiind acum pe deplin lămurii asupra scopului, ce-l urmărește creșterea vitelor, să pășim mai departe, examenînd și alți factori, cari înrîurează înaintarea în creșterea rațională a vitelor, adecă împrejurările neatîrîtoare de voința gospodarilor. Și ca să cercetăm aceste împrejurări, trebuie să aruncăm o privire scurtă în lumea animalelor. De bună seamă vor ști și cititorii, că orcare ființă viețuitoare, chiar și plantele, își au anumitele lor recerînțe ale vieții organice. Toate animalele numai așa se pot dezvolta cum se cade, dacă trăesc în împrejurări îndestulitoare, cum sint: Pămîntul, aerul, apa. Să cercetăm dar' raportul acestora atît între ele, cum și raportul lor către animale. (Va urma)

CRONICA.

Bătrînul profesor pensionar Andrei Horvath, domiciliat în Budapesta, un poliglot, care după ce a isprăvit cu studiul a vr'o 25 limbă, se

săptămîni . . . și cînd o venit acasă, n'o mai știut româneșce, numa tot niemțășce . . . Sică . . . țig . . . sică țag . . . Mumă-sa s'o spăriat și i-o dăscîntat . . . dar cînd o venit vremea la mîncarie . . . i-o vinit vorba 'napoi și iar o vorbit româneșce.

Altcum să-ț măi spun una cizule și ortășie: Io până acruma am scris șodzănii prîntuca să aiba oamenii și cita bucurie. Mă mir că ție nu-ț plașe gluma.

Printruaia să fi tu sănătos, că io iar mis sănătos. Io dzic, că dacă scriu io ca prăla noi, nu-ș pierge limba noastră dulșiața . . . fără curgie dă drag, cum curgie miera dă pră fagurii din codru.

Toți nis Români mă . . . numa să fim noi oameni cumince și dă omîniă . . . atunși nîe dă Dumnedzău sănătacie și noauă și la gloata noastră. Să vini odată prăla noi și să-ț mergi cu minie la un praznic . . . și să-ț dzică ție odată Filip Șchiopu în clăniet . . . atunși șciu binie, că nu ț'o măi fi rușînțe dă minie.

Dar ai frumos, să-i fie lu cințeva rușînțe dă gloata ș?

Să trăeșci cizule. Văd că și tu ești „intelegent”; io rămîn paurie întră pauri.

Ilă Căprariu

ocupă acum cu propagarea prin scrieri a omeniei și păcii dintre oameni, petrece în momentele de față în Oravița, încunjurat de dragostea foștilor săi elevi, între cari ne numărăm și noi redactorii „Progresului”.

Luni a fost înmormîntat inteligentul concețean, ingineurul Carol Rotmaer, petrecut la cimitir de număroșii săi prietini.

Săptămîna trecută a fost aici în Oravița un duel, despre care nu ne place să lungim vorba, nefiind prietini ai aștuifel de manifestare a cavalierismului.

Tînărul Ion Bojincă, a scapat de o boală neîngăduitoare, zburîndu-i sufletul din corpul chinuit, ce a fost zmul din brațele părinților și așezat la locul de odihnă Joi la orele 4 d. a. Condolări!

La *Mercina* s'a înmormîntat soacra protopretorelui P. Corcan, Christina Neagoe, „Maica doamnă” a sătenilor, căroa le-a făcut mult bine în viață.

Pe ulița a mare a Oraviții trecea alaltăeri un țaran cu capul gol și cu un car încărcat de cornuri pentru pomană. Eată în ce progresează Românul!

Diu cauza secetei nemaipomenite s'au subțiat și în multe locuri au secat izvoarele. Deznădejdea setoșilor va determina grăbirea cu apeductul proiectat de atîta vreme.

Comitetul „Astrei” din despărțămîntul Oraviții a luat hotărîri frumoase de a lucra mai cu nădejde la deșteptarea și promovarea înțelepciunii poporului din reionul său, în care scop din partea noastră recomandăm: dividarea muncii.

Ni-se raportează, că la școalele noastre din Agadici și Berliște au fost înlocuiți suplenții de pîn'acum prin alți învățători trimiși de Conzistor.

„Unirea” din Blaj ne apreciază și ea dorul de cultură, din care s'a zămăslit viața „Progresului” nostru.

De rîndul acesta înregistrăm o pauză a obiecțiilor asupra „Progresului”, care, ca orcare întreprindere românească, la început a trebuit și va mai trebui să țină spatele . . . Și cînd s'a făcut drumul de fer, ai noștri au eșit cu parii să-l opriască!

E urit și fără scop obiceiul unor preoți, cari citesc și vitelor din molitfelnic.

La pensionul de fete din *Turnu-Severin* în cursul facultativ se primese și în cursul anului fete din Banat.

La *Lugoj* a murit, din generația mai tînără, avocatul Pompei Marcu.

La *Becicherecul-mare* a murit avocatul Matei Vulcan, care a fost și subjude pensionar.

„Plugarul Român” din *Timișoara* a votat și un premiu de 20 cor. pentru colaboratori.

Societatea „Petru Maior” a studenților noștri din *Budapesta* s'a constituit sub președința teolog și studentului în filozofie Petru Suciu.

Statul a rescumpărat minele de cărbuni din *Valea Almăjului*.

Deseară serată cu concert a damelor, în *Casina germană*.

La *Anina*, în pravățul „Rona” earăși nenocire: un mort și doi răniți. Cîte vieți de om înghite profitul — altora!

Din pricina secetei agronomii au întîrziat cu ogorul și sămănatul grîului. Se prevăd tot vremuri grele.

În *Greovaș* încă și-au făcut oamenii datorită față de școala românească, votind învățătorului salarul de 1000 cor. cum cere legea de acum. Nădăjduim că și celelalte sate nu vor mai zăbovi mult.

Inimosul secretar al Asociațiunii Oct. C. Tăslăuanu face în „Tribuna” apel către toți Români de bine, să urmeze și alții pilda d-nei Văd. Aurelia Vulcan, care a avut nobilul gând de a pune lăsamintul literar al decedatului scrietor Iosif Vulcan la dispoziția antestătătorilor Muzeului nostru național din Sibiu.

La *Mindruloc*, în casa părintelui Iancu Ștefănuț, s'a logodit referentul școlar Dr. G. Ciuhandu cu directoarea internatului de fete din Arad, d-șoara Octavia Deseanu. — Publicistul Lucian Bolcaș s'a fidațat cu d-șoara Elena Domide, fida protopopului din Bistrița. Felicitări!

În „Tribuna” din Arad, cel mai lăjit ziar în părțile noastre, distinsul publicist Ion Slavici arată „Practica religioasă”, care la noi Români, din neștire, nu se prea practică.

În Rusia a izbucnit cholera.

Escelenta revistă „Viața Românească” din Iași a apărut cu un cuprins bogat, adus ca omagiu marelui pictor N. Grigorescu.

Miliardarul american Carnegie arată negru pe alb, că un țaran poate fi mai fericit decât dînsul.

La Caransebeș folomocarii au aprins 30 clăi de fin ale deputatului Const. Burdia.

La Poeni în România a murit bătrînul Gheorghe Cruce, care în revoluția din 1848 a fost stegarul lui Avram Iancu.

S'a decis și la univerzitatea din București introducerea doctoratului în drept.

În armata austro-ungară va fi reorganizat statul major după dorința prințului moștenitor Francisc Ferdinand, care nu voește să aibe atîția generali — bătrîni.

Dece e așa frumos Calendarul „Poporului Român”? Dacă citim cu atențiune bogatul calendar al „Poporului Român”, aflăm răspuns la întrebarea de mai sus. Tipografia „Poporul Român” și-a instalat la începutul acestui an două mașini de cules, cele dintîi mașini de acest soi în tipografie românească, și întreg calendarul e cules cu aceste mașini, cari după folosință se aruncă din nou în topitoarea mașinei. — Ilustrațiile frumoase (100 la număr) și bine reușite, întregesc într-o carte, în toate privințele bună, acest calendar bogat și interesant.

Articolul „Despre procese” e foarte folositor pentru țaranii, căci află în el toate sfaturile de lipsă în caz de procese, cari nu bași încunjură casa Românilor. Articoli mulți și mărunți sună bine aleși și dau o lectură foarte plăcută cetitorilor. Calendarul e cel mai bogat și frumos dintre toate cite avem. Se estinde pe 208 pagini. Învălițoarea încă e modernă. Prețul 40 fileri, plus 10 fileri pentru poștă. Comercianții primesc 25 procente rabat. Comandele se fac cu rambursă și să se adreseze la Tipografia „Poporul Român” Budapeșt, VII, István-ut 11.

Dare de seamă și mulțumită publică. Lista acelor evlavioși creștini, cari din îndemnul lui Dumnezeu și al lor propriu au jertfit pentru facerea unui clopot nou la Mănăstirea „Călugăru”. Transport din Nr. trecut: 118.26 cor.
Iosif Caușiti, Oravița 8.—
Baltezar Chelner „ 60.—
Atanasie Mioc, Ciclova-montană 10.—
Gheorghe Munteanu „ 6.50
Petru Munteanu „ 5.—
Nicolae Manciu, Oravița 1.70
Iosif Mühlbacher „ 1.60
Ioan Mathias „ 1.24
Todor Moșoarcă, Ciclova-montană 60.—

Vasilie Moșoarcă, (mic) Ciclova-rom.	40	„
Gaspar Nistor, Oravița	80	„
Vasilie Oravițanu, Ciclova-montană	26	„
Iacob Preda, Oravița	3	„
Iuliana Panescu, Ciclova-montană	1.40	„
Ioan Puia, Oravița	1.20	„
Alex. Riedl, „	1	„
Ioan Ratezan, Ciclova-montană	80	„
Gheorghe Sperlea „	11.40	„
Alois Supp, Oravița	1	„
Ignat Schich, „	60	„
Pavel Velcelean „	5.90	„
Francisc Virțag „	3	„
Ioan Velcelean, Ciclova-montană	60	„
Interese dela Sparcassa	1.16	„

Colecta I. colectanți: Ioan Marș și Gheorghe Botoș.

Mihai Ranoș, Ciclova-montană	80	cor.
Ioan Crenicean „	80	„
Gheorghe Botoșu, Oravița	1	„
Iohan Caimich „	80	„
Iohan Moack „	80	„
Ioan Balean, Ciclova-mont	40	„
Simion Puia, Oravița	40	„
Nicolae Stolojan, Moldova	40	„
Franz Schvaigl, Oravița	40	„
Ioan Stolojan, Moldova	40	„
Anton Schvaigl, Oravița	20	„
Gheorghe Tismonari „	10	„
Nicolae Fira „	1	„
Ioan Neda „	40	„
Lorent Dructovici „	40	„
Alois Zeller „	40	„
Mihail Filzer, Sasca	80	„
Franz Hermann, Oravița	2	„
Nicolae Guga „	4	„
Josef Pirz „	40	„
Pavel Sulea „	20	„
Petru Stolojan, Ciclova-montană	40	„
Alecsa Puia, Oravița	40	„
Franz Urban „	20	„
Gheorghe Runcan „	40	„
Josef Pirz (tinăr) „	20	„

Total 229.46 fil.

Poșta Redacțiunii.

S. R. Loco. Mulțumiri.

București. Articolul ultim l-am primit într'un plic cu pecetea poștei din Lugoj. Se va publica.

I. M. R. Bis. albă. Îngăduiți câteva zile.

Ploiești. În cite exemplare?

Poșta Administrațiunii.

Avizăm pe cei nedumeriți, că toți numerii, tipăriți și trimiși cu cheltuială, au să ni-se plătiască.

Cine nu ne-a abonat foaca, potrivit anunțului publicat, a avut datorita, pentru a ne orienta la statorirea tirajului, să ne înapoeze numărul prim, ce l-am trimis ca de probă.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

2446 sz. 1907 végrehető.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértéplomi kir. törvényszéknek 1907. évi 11348 számú végzése következtében Dr. Nedeľcu János oraviczabányai ügyvéd által képviselt Oraviciana, részvénytársaság javára Csoku Jon és társai ellen 500 kor. s jár. erejéig 1907. évi október hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 920 kor. becsült következő ingóságok u. m.: faedények sertések, szarvasmarha stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen az oraviczabányai kir. járásbíróóság 1907 évi V. 1313/2 számú végzése folytán 500 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi július hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 90 korona 04 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Goruján, Csoku Ion és Nikola lakásán leendő megtartására 1907 évi november hó 5-ik napjának d. e. 10¹/₂ órája határidőül kitü-

zetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Oraviczabányán 1907 évi okt. 21-én.

Sztánkovits Miklós,
kir. bir. végrehajtó.

6309 sz. tkvi 1907.

Arverési hirdetmény és feltételek.

Duda Georének Krisztina Jován elleni végrehajtási ügyében 44 kor. 32 fillér tőke, ennek 1906 évi január hó 21-től járó 8% kamatai 38 kor. 35 fill. eddigi, jelenleg megállapított 10 kor. költségek kielégítése végett a kért árverés az oraviczabányai kir. járásbíróóság területén fekvő Gerlistye községi 735 számú tjkben Krisztina Jován adós és Krisztina Mária társtulajdonosnak 64/3 alatti ingatlanára 6 kor., a 759, 963/a és 1720 hrsz. a. fentiek nevén álló ingatlanokra 33 kor., a 736 számú telekjegyzőkönyvben Krisztina Jován adós-nak Krisztina Mária, János és Floarea társtulajdonosoknak 1/4-1/4 rész jutalékára a 604/b és 2438/a hrsz. a. foglalt ingatlanok 208 kor. a 439 sz. tjkben 1/4-1/4 részben Krisztina Jován adós és Krisztina Mária társtulajdonosnak 2/4 részben kiskoru Krisztina Pál társtulajdonosnak tulajdonaként foglalt 1761 hrsz. a. ingatlanra 103 kor. végül az 565 sz. tjkben 1/4 részben Krisztina Jován adós-nak 3/4 Guska János társtulajdos tulajdonaként foglalt 65 hrsz. 29 öisz. ingatlanra 332 kor. kiáltási áron elrendeltek. Társtulajdonosok figyelemzetnek az 1881. LX. t.-cz. 157 és 158 §§-okban foglalt jogaikra.

Az árverés megtartására határidőül 1908. évi január hó 2-ik napjának d. e. 10 órája Gerlistye községhez azon megjegyzéssel tüzetik ki, hogy a fent körülírt ingatlanok ezen határnapon a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagyis 60 fill., 3 kor. 30 fill., 20 kor. 80 fill., 10 kor. 20 fill. és 83 kor. 20 fill. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyi miniszter rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig: az elsőt az árverés jogerőre jutása napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt és az utolsót ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt az oraviczai kir. adóhivatal mint birói letéptéztárnál fizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Kiadta az oraviczabánya kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság 1907 évi október hó 10-én.

Kerekes, kir. aljbíró.

6541 szám tkvi 1907.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Patera Anton végrehajtatónak Princz férj. Liptay Terézia végrehajtást szenvedő elleni 391 kor. 92 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbíróóság területén fekvő Stájerlak községi 509 sz. tjkben 1163/53/236 hrsz. 664 öisz. ingatlanra 1200 korona, a 708 sz. tjkben 1163/53/235 hrsz. a. ingatlanra 110 kor. kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy fenntebb megjelölt ingatlan az 1908 évi január hó 10-ik napján d. e. 9 órakor Stájerlak községhezán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 120 k., 11 k. kész-

pénzben vagy 1881. évi LX. t.-cz. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
Kelt Oraviczabányán a kir. járásbíró mint tlkvi hatóságnál 1907. évi október hó 10 napján.

Schul, kir. aljbiró.

6542 sz. tlkvi 1907.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság hogy Sztingu Nikolae végrehajthatónak Brinzei sz. Muia Iuliana és Belya sz. Muia Elena végrehajtást szenvedők elleni 55 kor. 11 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbíró területén fekvő Román-Csiklova községi 469 sz. tjkvben 469 hrsz. 230 öi. 2192, 2851 és 3184 hrsz. alatt foglalt ingatlanokból végrehajtást szenvedettek $\frac{2}{3}$ -ad jutalékára 722 kor., $\frac{1}{3}$ 975 hrsz. a. foglalt és végrehajtást szenvedettek $\frac{2}{3}$ rész jutalékára, de az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a alapján az egész ingatlanokra 140 kor., $\frac{1}{3}$ 1164 hrsz. a. foglalt és végrehajtást szenvedettek $\frac{2}{3}$ rész jutalékára, de az 1881. LX. t.-cz. 156 §-a alapján az egész ingatlanra 140 kor., a 45 sz. tjkvben 41 hrsz. 42 öisz. ingatlanból végrehajtást szenvedettek $\frac{2}{3}$ rész jutalékára, de az 1881. LX. t.-cz. 156 §-a alapján az egész ingatlanra 360 kor. kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy fentebb megjelölt ingatlanok az **1907 évi január hó 3 napján d. e. 3 órakor** Román-Csiklova községében megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis kikerekítve 72 kor. 20 fillér, 14 korona, 14 korona, 36 korona, készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvény cikk 42 §-ában jelzett árfolyammal és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. ig. min. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annál a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kiadta az oraviczabányai kir. bíróság mint tlkvi hatóság, 1907 évi október hó 10-én.

Schul, kir. aljásbíró.

Casa Nr. 257

în strada principală, lângă otelul Coroana Ung. în Oravița e de vânzare. Informațiunile la proprietarul Teochar Velceanu.

La

Cojocarul Gheorghe Pipelea
în Oravița-rom.

se află în depozit totfelul de

cojoace gata pentru bărbați

giubeici și peptare cu tot felul de plișuri noi și moderne pentru femei, cojoace pentru copii și diferite folare cu prețuri foarte moderate!

Banca de asigurare „TRANSILVANIA”

fondată la 1868, primește asigurări de viață și asigurări încontra focului și încontra grindinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7 $\frac{1}{2}$ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiunile la Direcțiune în Sibiu, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în Arad, la Agentura cercuală din Oravița și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de ai noștri de toată încrederea.

Anunț!

Am onoare a aviza P. T. public, corporațiunii și oficii din Oravița și jur, că mi-am mărit atelierul de compactorie cum și librăria.

Anunț dar, că efiuiesc prompt și cu prețurile cele mai moderate tot felul de lucrări de compactorie și galanterie; depozit de hîrtie, calendare românești, germane și maghiare; vederi, și diferite alte obiecte.

Cu distincsă stimă
JOSEF KADEN

Gheorghe Bogdanu
Oravița-rom.

Magazin de articole

de băcănie, coloniale, galanterie, vâpseli, bumbacuri, spirituoase și depozit de făină.

Marfă curată și bună.

Prețuri cinstite. Serviciu cuviincios. Ce se mai cere ca să prospereze un negustor român?

Bunăvoința marelui public românesc!

— A t t a. —

A apărut Calendarul Poporul Român pe anul 1908.

Cel mai frumos și mai bogat calendar românesc dela noi. Se estinde pe 13 coale de tipar, 208 pagini.

Cuprinsul Călindarului:

1. Cronologia anului. Cele 12 luni cu roșu. După fiecare lună o pagină curată pentru însemnări. Regentele anului. Luna. Întunecimi. Zile de repaus. 29 Februarie. Semnele cronologice. Zile schimbătoare peste an. Posturile. Deslegarea posturilor. Anotimpurile. 2. Tabela cametelor. 3. Domnitorii din Europa cu 29 chipuri. Țările și numărul locuitorilor și cu capitala fiecărei țări. 4. Consulatele din Budapesta. 5. Poșta: I. Scrisori; II. Mandate poștale; III. Pachete; IV. Telegramme. 6. Călătoria cu trenul: a) persoane; b) pachete. 7. Timbre și tace pe tot felul de rugări, sentințe, contracte, petiții, etc. 8. Despre procese: Un articol cu 10 capitole, foarte interesant și folositor pentru oamenii dela sate. — Partea literară: 9. Norocul celor trei fete. 10. Ciți jidani sînt pe lume? 11. Blăstămul soției (poezie). 12. De cînd sunt judecătoria? 20. Telegrafia. 21. Trai ta stînă. 22. Ciudățeni la animale. 23. Scrisoarea orbilor. 24. Purecele. 25. Graba strică treaba. 26. Analfabeții. 28. Emigrarea. 29. Răscoala fărâncască. 20. Cojocarii Sfîntului Ilie. 31. Lupta pentru drepturile noastre. 32. Răvașul anului cu toate în-

timplările mai însemnate din lume. 35. Razele Röntgen. 36. Baia de cărbuni. 37. Sfaturi economice. 38. Glume presărate în tot textul Calendarului și anunțuri.

Dintre ilustrații amintim: Casa deputaților (Reichsrath) din Viena. — Deputații romîni din parlamentul austriac. — Dr. Vasile Lucaciu. — Vichentie Babeșiu. — Deputații țărani din parlamentul austriac. — Casele fundațiunii Gozdu din Budapesta. — Capela gr-or. română din Budapesta. — Conducătorii comunității bisericesti gr-or. rom. din Budapesta. — Redactorii ziarului „Lupta și Poporul Român”. — Reuniunea meseriașilor romîni din Budapesta. — Personalul tipografiei „Poporul Român”. — Sala de zărire a tipogr. „Poporul Român”. — Departamentul mașinelor de tipar a tipografiei „Poporul Român”. — Bobotează în București. — Biserica țarului Alexandru II din St.-Petersburg. — „Vatra luminoasă” din București. — Palatul regal din Buda. — Sala mică de daus. — Odaia de dormit a regelui și alte multe chipuri

100 la număr.

Învălițoarea călindarului și de astadată se prezintă în formă de tot modernă, tipărită în 3 culori.

Un exemplar costă 40 fileri, iar porto postal 10 fileri. Ceice comandă cel puțin 15 exemplare, primesc 15 procente rabat, adică 15 exemplare costau 5 cor. 10 fil., 25 exemplare costau 8 cor. 50 fil., 50 exemplare costau 17 cor. și așa mai departe. Dela 15 exemplare în sus plătim noi portpostal. Ceice comandă mai puțin de 15 exemplare, plătesc 10 fileri pentru fiecare exemplar. Comercianții primesc 25 procente.

Comandele să se adreseze la

Tipografia „Poporul Român” Budapest, VII., István-ut II.

OPURI și BROȘURI

Se recomandă
a executa următoarele:

FOI PERIODICE

INVITĂRI.

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice,

ce se țin de această branșă

PROGRAME.

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BELETE DE ÎNTRARE

Tipografia „Progresul” N. Boldureanu

PREȚ-CURRENTURI
în or ce limbă.

NOTE

STATUTE * LIBELE
CIRCULARE
AFIȘE

Strada Principală.

• Diferite tipărituri pentru bănci •

Comandele primite se efectuesc cu promptitudine și cu conștiință.

Cărți în comisiuni

Prețuri moderate!

Panglici pentru morți

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA
OBLIGATIUNI

Anunț

200 de oi, frumoase, de vânzare la
agronomul **Simeon Chie** Nr. 286 în
Jebel.

Aviz!

Am onoare a înștiința mult sti-
mații mei mușterii, că mi-am acvirat
deja aproape toată marfa de toamnă,
avînd asortiment bogat în postavuri
moderne pentru haine, cum și arti-
cole de confecție pentru dame, per-
dele, pînză, cămăși pentru domni,
cravate, umbrele și totfelul de alte
mărfuri, ce aparțin branșei mele.

Rugînd a mă onora cu comandă
din magazinul meu, dealtfel bine cu-
noscut, semnez,

cu distinsă stimă

Rudolf Goldstein.

Covoare în toată marimea.

Cel mai ieftin loc de cumpărat, en gros și în detail.

Cel mai ieftin loc de cumpărat, en gros și în detail.

La Tipografia „PROGRESUL” din Oravița
se pot comanda tot felul de tipărituri.

Aviz!**Eu nu anunț**

ce-i de prisos, **cum fac alții**, zicînd, că la ei se capătă marfa cea mai fru-
moasă, mai bună și mai ieftină etc.

Dimpotrivă eu promit puțin

și caut să împlinesc mai mult, atît în serviciu solid, cît și în liferarea articolelor
de cea mai bună calitate!

Și de ce urmez eu așa?

Întîi primesc marfă bună dela izvor. Al doilea mi-am făcut praxa
comercială în străinătate.

Am mare depozit în **delicatesuri, brînzuri indigene și din străi-
nătate, șampagner ung.-francez, cognacuri ung.-frnceze! vinuri un-
gurești, spaniole, italiene**, atît dela slăvină, cît și în butelii.

cu toată stima

Bertalan Saubermann,

Oravița.

Farmacia la Sf. Gheorghe

ORAVIȚA.

Pilule de Pepsin cu Acid, la boale de
stomac pentru mistuire, 1 sticlă. cor. 2.—

Suppositorie Haemoroidale, o cutie
cu 10 bucăți cor. 3.—

Tablete de Rachitis, încontra slăbiciunii
oaselor la copii (morb englezesc), pentru copii
slabi, cari se dezvoltă și cresc cu greu, 1 cutie cor. 2.—

**Pasta de dinți aromatică cu kali-
cloric**, pentru curățirea dinților, desinfițarea gurei
și întărirea gingiilor, 1 tubă cor. —.60

Mentho Drageés, contra regușelei, 1 cutie cor. —.60

Pulvere și cigarete, încontra Asthmei,
mijloc escelent la respirare grea, 1 cutie de cigarete cor. 1.—
1 cutie de Pulvere cor. 1.20

Anulin, un leac foarte bun, încontra bătă-
turilor dela degetele picioarelor (ochi de găină),
fără a avea lipsă de a le tăia, 1 cutie cor. —.60

Capsule, încontra limbricului
cordelat, 1 cutie 3 și 4 coroane; în decurs de o
oră scapă pe pătimitor de boala aceasta.

Pilule pentru îgrășare, 1 cutie cu
100 de pilule cor. 8.—

Pilule ferro-lecithin, are efect minunat
la anemie, pentru cari au sînge puțin și nu au
apetît, o cutie cu 50 de pilule cor. 3.—

Leac încontra Epilepsiei (boala
rea), 1 sticlă 16 cor., 1/2 de sticlă cor. 8.—

Capsule încontra scursurei, atît pentru
bărbați cît și pentru mneri, 1 cutie cor. 3.—

Injectie pentru bărbați, 1 sticlă cor. 1.50 și cor. 2.50

Injectie pentru femei, 1 cutie cor. 2.50

Alifie pentru obraz, ce curăță în scurt
timp toate jubrele și plezniturile obrazului, 1 borcan cor. 1.70

Cremă de obraz, (neunsuroasă), de același
efect ca și alifia, 1 borcan cor. 1.—

Pudră de obraz, 1 cutie începînd dela cor. —.20

**Praf încontra beteșugurilor de
hoare**, 1 pachet cor. —.60

Praf pentru îngrășarea vitelor,
1/2 klg. 2 cor. 1 klg. cor. 3.60

Praf încontra gutunarei (suspi-
nul) **cailor**, 1 pachet cor. 2.—

Iuliu Crăciun, apotecar, Oravița.

Anunț!

 Sub conducerea direcțiunii institutului

„PLUGARUL“

societate pe acții în Cacova,
s'a înființat

**o însoțire ocazională reciprocă
pentru asigurarea vitelor.**

Membru al acestei însoțiri, conform statutelor, poate fi oricare proprietar de vite.

Spre asigurare se primesc deocamdată cai și tot soiul de animale cornute; mai târziu vor fi primite și animalele mai mici, oi, porci, etc. Scopul însoțirii este: **ajutorarea reciprocă a membrilor între sine în caz de îmbolnăvire, de nenorocire a vitelor.** Despăgubire se dă și în caz de boală epidemică!

Contribuirea membrului e următoarea:

a) Tacsă de înscriere, odată pentru totdeauna 3 coroane; din această sumă se plătesc timbrele, libelul de membru, tipărituri etc.

b) O cauțiune dela 1-5 cuote (cuota de 100 cor.) 5 cor.; dela 5 cuote în sus, după fiecare cuotă 1¹/₂%. Această sumă e proprietatea membrului respectiv, și în caz de repășire o capătă îndărăt, detrăgîndu-i-se suma de despăgubire pentru pagubele întîmplute până aci. Ea servește ca vadiu, și totodată în ea se anticipează suma de despăgubire, avînd membrii datorința de a o întregi din timp în timp la provocarea direcțiunei.

Toți membrii au pentru animale medicină grătuită, cum și doctor veterinar, materie de oltoit și toate spesele obveninde sînt pentru membri grătuite.

Cacova, la 28. August 1907.

Direcțiunea „Plugarul“.